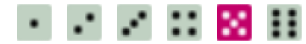

Idealarmé gör intryck

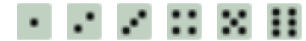
Fler kommentarer [a](#)

Läsarnas snittbetyg

13 betyg med 4,8 i snitt

Sätt ditt eget betyg:

Klicka på täringen!

31 augusti 2010 kl 16:56

UTSTÄLLNING

KINAS TERRAKOTTAARMÉ

Östasiatiska museet

Pågår t o m 16 januari 2011

Kinas förste kejsare är alls inte okänd i Sverige. Evert Taube skrev en rapp om honom redan 1958, den som börjar: ”Det var Chi Huang-Ti, kung av Tsin, som lät bygga den kinesiska muren”. Vi transkriberar på ett annat sätt i dag, men visst är det han, Shihuangdi av Qin, som enade sex inbördes stridande riken, och lät förbinda gränsbefästningarna i norr med en lång mur.

”Han ville att historien skulle börja med honom”, rappade Taube. Något slut tänkte sig Shihuangdi över huvud taget inte. Vid sin död år 210 f Kr var han väl rustad för det eviga livet. Hans 8 000 man starka armé i terrakotta, som påträffades 1974, är ett av de märkligaste arkeologiska fynden i vår tid.

Delar av den världsberömda armén visades på Östasiatiska museet redan 1984. Ändå vågar man nog påstå att den nya utställningen är höstens stora museievenemang i Stockholm. Redan innan den hade öppnat i bergrummet under museet hade över 30 000 biljetter bokats.

Tio soldater finns med den här gången. I våra ögon har de nästan naturlig storlek, men de måste ha tätt sig monumental i samtiden, då medellängden för en man var drygt 1,50 cm. Arméns generaler är uppåt två meter långa, fotfolket lite kortare. Någon naturalistisk avbildning av en verklig armé rör det sig alltså inte om, snarare gestaltar terrakottasoldaterna en idealarmé.

Liksom den europeiska antikens skulpturer var soldaterna ursprungligen målade i starka färger, och de framställdes i moduler

som gjorde det möjligt att kombinera serieproduktion med individuell variation. Frisyurer, dräkt detaljer, anletsdrag, allt kan studeras in i minsta enskildhet på utställningen. Det är en av poängerna med att visa soldaterna i glasmontrar i nivå med betraktaren, man möter dem öga mot öga.

Att framställa terrakottaarmén måste ha varit ett administrativt projekt av gigantiska mått, och ändå utgör den bara en del av Shihuangdis enorma gravanläggning. Man tror i dag att hans underjordiska evighetsrike sysselsatte omkring 700 000 personer under 40 års tid.

Lägg till det bygget av muren, införandet av gemensam valuta, standardiseringen av skriften, och så vidare – nog kunde Shihuangdi göra anspråk på att kallas Kinas grundare. Det är också hans dynasti, Qin, som är ursprunget till namnet Kina i dess olika europeiska varianter.

Dynastin blev dock inte långlivad. Bara fyra år efter Shihuangdis död avlöstes den av Handynastin. I utställningskatalogen läser jag att samhället under Qin var organiserat för krig, och att det inte förmådde anpassa sig till de fredligare förhållanden som följde på dess egen seger. Hanhärskarna var flexibla, och de soldater som skulle skydda dem i livet efter detta var av betydligt mer blygsamt format.

Och även om utställningen visar en lång rad utsökta föremål från Handynastins gravar så är det ändå terrakottasoldaterna som också här gör det djupaste intrycket, små, armlösa och nakna. När de placerades i kejsargravarna ett drygt sekel före Kristi födelse hade de rörliga armar av trä, och spår av tyg visar att de var ordentligt klädda för sina olika uppgifter. Ett sådant raffinemang i gravskicket tillkom bara de allra förnämsta.

Förra gången terrakottaarmén visades i Stockholm var köerna långa. Den här gången bokar man lämpligen biljett och visningstid i förväg på nätet, så att man inte riskerar att missa mötet med de gamla krigarna.

